

21.11.2022

Kansainväliset rahoitusasiat -yksikkö
Sinivuori

KROATIAN LIITTYMINEN EUROOPAN VAKAUSMEKANISMIN JÄSENEKSI JA LIITTYMISEN SEURAUKSENA EUROOPAN VAKAUSMEKANISMIN PERUSTAMISESTA TEHTYYN SOPIMUKSEEN JA EUROOPAN VAKAUSMEKANISMISTA TEHDYN SOPIMUKSEN MUUTTAMISESTA TEHTYYN SOPIMUKSEEN TEHTÄVÄT MUKAUTUKSET

Tausta

Euroopan unionin neuvosto hyväksyi 12.7.2022 säädökset, jotka mahdollistavat Kroatian tasavallan liittymisen yhteisvaluutta euroon 1.1.2023. Euroopan vakausmekanismin (EVM) perustamisesta tehdyn sopimuksen 44 artiklan mukaisesti Euroopan unionin jäsenvaltio voi liittyä EVM-sopimuksen osapuoleksi toimitettuaan EVM:lle jäsenyyshakemuksen sen jälkeen, kun Euroopan unionin neuvosto on hyväksynyt SEUT-sopimuksen 140 artiklan 2 kohdan mukaisesti päätöksen, jolla kumotaan kyseiselle jäsenvaltiolle myönnetty poikkeus euron käyttöönotosta. EVM:n hallintoneuvosto hyväksyy EVM:n uuden jäsenen liittymishakemuksen ja siihen liittyvät yksityiskohtaiset tekniset ehdot sekä mukautukset, jotka EVM-sopimukseen tehdään liittymisen välittömänä seurauksena.

Kroatian on tarkoitus liittyä EVM:n jäseneksi 1.1.2023. EVM:n hallintoneuvoston on tarkoitus hyväksyä kokouksessaan 5.12.2022 Kroatian liittymishakemus ja siihen liittyvät yksityiskohtaiset tekniset ehdot sekä mukautukset Euroopan vakausmekanismin perustamisesta tehtyyn sopimukseen ja Euroopan vakausmekanismista tehdyn sopimuksen muuttamisesta tehtyyn sopimukseen, jotka ovat tarpeen liittymisen välittömänä seurauksena.

Kroatian liittymistä koskevat yksityiskohtaiset ehdot ja Kroatian liittymisen johdosta EVM-sopimukseen ja EVM-sopimuksen muuttamisesta tehtyyn sopimukseen tehtävät mukautukset

Kroatian liittyessä EVM:n jäseneksi EVM:n peruspääoman jakoperustetta muutetaan kaikkien jäsenvaltioiden osalta siten, että jakoperusteessa huomioidaan Kroatian liittymisen vaikutus. EVM:n pääomaa korotetaan samalla Kroatian osuutta vastaavalla määrällä, joka on korjattu EVM-sopimuksen 42 artiklassa määrätyllä tavalla. Väliaikaisen korjauksen voimassaoloajan päättyessä Kroatia merkitsee ja maksaa loppuosan pääomaosuudestaan. Kroatian liittymisen seurauksena muiden jäsenvaltioiden ei tarvitse merkitä tai maksaa lisää pääomaa.

EVM-sopimuksen 10 artiklan 3 kohdan mukaisesti Kroatian EVM-jäsenyyden myötä EVM:n peruspääomaa korotetaan automaattisesti Kroatian maksuosuuden verran. Sopimuksen 11 artiklan 3 kohdan mukaisesti EVM:n peruspääoman merkitsemisen jakoperustetta on tällöin muutettava. EVM:n johtokunnan tekemän esityksen perusteella jakoperusteen muutos kohdennetaan Kroatian liittymisen yhteydessä vain muiden jäsenten suhteellisiin osuuksiin soveltamalla nykyisten jäsenten jakoperusteeseen eri pääoma-avainta kuin Kroatiaan. Suomen ja muiden nykyisten jäsenten euromääräisiin osuuksiin ei siten tehdä muutoksia.

EVM-sopimuksen 42 artiklan mukaisesti uusi jäsenvaltio on oikeutettu väliaikaiseen korjaukseen, jos uuden EVM:n jäsenen bruttokansantuote (BKT) asukasta kohden euromääräisinä markkinahintoina sen liittymistä EVM:ään välittömästi edeltävänä vuonna on alle 75 prosenttia Euroopan unionin keskimääräisestä BKT:sta asukasta kohden markkinahintoina. Kroatia täyttää tämän ehdon ja on siksi oikeutettu väliaikaiseen korjaukseen. Kroatian liittyessä euroalueeseen 1.1.2023, sen korjaus on voimassa 1.1.2035 saakka. Korjauksen myötä Kroatia maksaa liittyessään alennetun pääomaosuuden EVM-sopimuksen 42 artiklan 2 kohdan mukaisesti ja maksaa jäljelle jäävän osuuden väliaikaisen korjauksen päättyessä.

Kroatian liittyessä EVM:n jäseneksi EVM:n peruspääoman jakoperustetta muutetaan kaikkien jäsenvaltioiden osalta siten, että jakoperusteessa huomioidaan Kroatian liittymisen vaikutus. EVM:n pääomaa korotetaan samalla Kroatian osuutta vastaavalla määrällä, joka on korjattu EVM-sopimuksen 42 artiklassa määrättyllä tavalla. Väliaikaisen korjauksen voimassaoloajan päättyessä Kroatia merkitsee ja maksaa loppuosan pääomaosuudestaan.

Kroatian pääomaosuus on ensimmäisessä vaiheessa noin 0,52 prosenttia ja se merkitsee noin 3,67 miljardin euron pääomaosuuden EVM:n peruspääomasta. Maksetun pääoman osuus tästä on noin 419 miljoonaa euroa, joka maksetaan viidessä vuotuisessa maksuerässä.

Kroatian liittymisen johdosta EVM:n peruspääomaan tehtävä korotus ja peruspääoman jakoperusteeseen tehtävät muutokset edellyttävät EVM:n perustamisesta tehdyn sopimuksen 8 artiklan 1 ja 2 kohtiin sekä sopimuksen liitteisiin I ja II tehtäviä mukautuksia.

Lisäksi EVM-sopimuksen ja EVM-sopimuksen muuttamisesta tehdyn sopimuksen loppumääräyksiin on lisättävä viittaus sopimuksen kroatinkieliseen toisintoon.

Päätösten voimaantulo

EVM-sopimus tulee Kroatian osalta voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen liittymiskirjan tallettamisesta edellyttäen, että Kroatian EVM-sopimuksen muutosopimusta koskeva liittymiskirja talletetaan samanaikaisesti. Kroatian liittymisen seurauksena EVM-sopimukseen tehtävät mukautukset tulevat voimaan kaikkien EVM:n jäsenten osalta samana päivänä. EVM-sopimuksen

muutossopimus ei vielä ole tullut voimaan. Se tulee voimaan päivänä, jona kaikki allekirjoittajat ovat tallettaneet ratifioimis- tai hyväksymiskirjat. Muutossopimus on ennen sen voimaantuloa avoinna liittymistä varten Euroopan unionin jäsenvaltioille, jotka liittyvät EVM-sopimukseen sen 2 ja 44 artiklan mukaisesti.

EVM-sopimukseen tehtävät mukautukset saatetaan Suomessa kansallisesti voimaan valtioneuvoston asetuksella sen jälkeen, kun EVM-sopimuksen tallettajana toimiva Euroopan unionin neuvoston pääsihteeri on ilmoittanut Suomelle Kroatian liittymiskirjojen tallettamisesta. Myös EVM-sopimuksen muutossopimus mukautuksineen saatetaan Suomessa kansallisesti voimaan valtioneuvoston asetuksella, kun sopimuksen tallettajana toimiva Euroopan unionin neuvoston pääsihteeri on ilmoittanut kaikkien sopimuksen osapuolten hyväksymis- tai liittymiskirjojen ja Kroatian liittymiskirjan tallettamisesta.

Taloudelliset vaikutukset

Kroatian hyväksyminen EVM:n jäseneksi ei kasvata Suomen 1,43 miljardin euron osuutta EVM:n maksetusta pääomasta eikä kasvata Suomen noin 12,54 miljardin euron osuutta EVM:n peruspääomasta.

Kroatian jäsenyyden seurauksena EVM:n peruspääoma kasvaa ensi vaiheessa 704,80 miljardista eurosta noin 708,49 miljardiin euroon. Peruspääoman kasvun kattaa kokonaan Kroatia. Vastaavasti EVM:n maksettu pääoma kasvaa 80,55 miljardista eurosta 80,97 miljardiin euroon. Suomen EVM:n jakoperusteen mukainen pääomaosuus laskee Kroatian jäsenyyden myötä 1,7798 prosentista 1,7706 prosenttiin.

Toimivalta

Asia kuuluu PL 93 § 2 momentin mukaisesti valtioneuvoston toimivaltaan.

Lisätietoa

Perustuslain 96 §:n 2 momentin perusteella eduskunnalle on 17.11.2022 annettu valtioneuvoston kirjelmä U 86/2022 vp. Eduskunnan suuren valiokunnan lisäksi asia on lähetetty valtiovarainvaliokuntaan lausunnon antamista varten. Valtiovarainvaliokunta käsittelee asiaa 25.11.2022. Suuri valiokunta käsittelee asiaa 2.12.2022.

Esitys:

Valtioneuvosto myöntää valtuudet valtiovarainministeri Annika Saarikolle, tai hänen estyneenä ollessaan alivaltiosihteeri Leena Mörttiselle, hyväksyä Suomen puolesta Euroopan vakausmekanismin hallintoneuvoston päätös Kroatian liittymisestä Euroopan vakausmekanismin jäseneksi ja liittymisen seurauksena tehtävistä mukautuksista Euroopan vakausmekanismin perustamisesta tehtyyn

sopimukseen ja Euroopan vakausmekanismista tehdyn sopimuksen muuttamisesta tehtyyn sopimukseen

Jouni Sinivuori

Finanssineuvos

Puh. 02955 30463